

ELKARBIZITZA ARAUDIA

Batxilergoa

2016.eko irailaren 1etik aurrera indarrean dagoen araudia.

AURKIBIDEA

0.-SARRERA.....	3. or.
1.- IKASLEEN ESKUBIDEAK.....	5. or.
2.- IKASLEEN BETEBEHARRAK.....	10. or.
3.- IKASKETA ARAUTEGIA.....	12. or.
4.- ELKARBIZITZA ARAUTEGIA.....	16. or.
5.- NEURRI ZUZENTZAILEAK	18.or.
6.- JANTOKIKO ERABILERA.....	19.or.
7.- FUNTZIONAMENDU OROKORRERAKO ERANSKINAK	21.or.
IKASTETXEETAN BERDINEN ARTEKO TRATU TXARRAK GERTATZEN DIRENEAN JARDUTEKO PROTOKOLOA	24.or.
ZIBERJAZARPENA	31. or.

0 SARRERA

Araudi hau, “Euskal Autonomi Erkidegoko ikastetxe ez unibertsitarioetako ikasleen eskubide eta betebeharrei” buruzko, abenduaren 2ko 201/2008 Dekretuaren markoaren barruan (EHAA 240. zenb. – 2008ko abenduaren 16an) ulertu eta aplikatu behar da, eta gure Ikastetxeko Heziketa Proiektuan jasota dago, **Jesusen Lagundiaren Ikastetxeetako Misioaren eta Ikuspenaren** espirituarekin.

MISIOA

- ✓ **Heziketa Zentro** kontzertatua gara, denei irekitakoa, **Loiolako Ignaziok** zuen, Jainkoaren, munduaren eta gizakiaren esperientzian inspiratuta, eta Jainkoaren Maitasunaren eta pertsonen arteko Maitasunaren **Berri Onaren aldarrikapenarekin** konprometitua.
- ✓ **Gure ikasleak, gure lanaren erdiguneak**, pertsona orekatuak izatea da gure xedea: beren ahalmenen arabera intelektualki jantziak, haztera irekiak, besteentzako zerbitzuan, eta gizarteak aurkezten dizkien erronkei aurre egiteko gai izango direnak.
- ✓ Heziketa lan hau familiarekin eta gizartearekin **partekatzen** dugu, Euskal Herriaren eta bere kulturaren eta hizkuntzaren testuinguruan.
- ✓ Gure **kudeaketa**, erantzunkidetasunean eta etengabeko hobekuntzan oinarritzen da, **etengabeko prestakuntzan diharduten langile kualifikatuekin**, eta behar bezalako baliabideak ditugularik.

IKUSPENA

- ✓ **Bermedun** ikastetxea izatea, eta bere esperientzia historikotik eta Ignazioren herentziatik, gure herriko errealitate kultural, sozial eta politikoan **konprometituta** dagoena.
- ✓ **Irekia** eta topalekua, eta **elkarrizketa eraikitzailea**.
- ✓ **Konfiantza** sortzen duena bere:
 1. **Bikaintasun akademikoagatik**:
 - Berritzailea, pedagogia aldetik
 - Zorrotza eta eroso, bakoitzaren ahalmenen garapenean
 - Ikasleria eleanitzaren sustatzailea
 2. **Kudeaketa eraginkorragatik**, oinarritzen baita:
 - erantzukidetasunean
 - prozesu eta baliabide desberdinen etengabeko hobekuntzan
 - finantza oreka bilatzean.
- ✓ Besteei **boluntario eta zerbitzu esperientziak** emanez jarraitzen du pastoraltza, kultura, aisialdiko eta kirol jardueretan.

Araudi honek, beraz, **askatasuna, errespetua, tolerantzia, integrazioa, partaidetza eta kritika gaitasuna sustatu** behar ditu, besteak beste. Baina baita erantzukizuna ere, norbere ahalmenen garapenean eta besteen zerbitzura jartzeko gaitasunean.

Dokumentu honen arauak, adierazitako printzipioen zehaztapen praktikoa eta laguntza eraginkorra izatea nahi da, proposatutako helburuen lorpenerako.

Lehen hezitzaileak **gurasoak** direla jakinik eta langintza horretan gu haien lankide garena, **jakinean egon** behar dute, beraz, arautegia aplikatzerakoan (arautegiaren eta jokatzeko eraren berri emanez), berorren betetzeko moduetan, beren seme-alaben aldetik betebeharrak hausteak diren portaerak gertatzen direnean.

Gurasoak lankide izatea komeni da, neurri zuzentzaileak finkatuz, gure lehen irakaskuntza lana oztopatzen duten neska-mutilen oinarrizko gaitasun sozialak eta hiritarrak lortzeko bidean.

Ikasle guztiek dute, araudi honetan aitortutako balioak eta printzipioak ezagutzeko eskubidea eta betebeharra, eta baita horietan heztekoea ere.

Ikasleak beren eskubideez baliatuko dira, beren betebeharren, eta hezkuntza komunitateko gainerako kideen eskubide-aitormenaren eta errespetuaren kaltetan izan gabe.

Heziketa elkarte osoak zuzengarri izan daitezkeen jokabideen ezaupidea izatea bermatzeko, **ikasleei, eta baita guraso edo hauen legezko ordezkariari ere, dokumentu honen edukia gogoraraziko zaie ikasturte bakoitzaren hasieran, tutoretzaren bidez.**

Araudi honen **helburu nagusia** honako hau da: **ikasleek beren eskubideak baliatzen eta beren betebeharrak betetzen ikasi behar duten bizikidetza-esparrua arautzea, gizartean eskubide osoko herritar gisa integra daitezen. Alde batetik, bizikidetza positiboki bultzatzean datza, ikastetxeek beren hezkuntza-proiektuetan gaineratu behar dituzten planekin bat etorritik.**

Bizikidetza arautuko duen marko orokorra izanik, **beste ekimen hezitzaile askoren osagarri izateko espirituarekin eginda dago, hala nola, bizikidetza positiboa sustatzeko tutoritza arlotik bultzatzen diren jarduerak** talderen funtzionamendua era adostuan eta parte hartzailean bultzatzeko, **edota ikasleek eurek Foroaren bidez hobekuntza proposamenak egiteko bideratzen dituztenak.**

1 IKASLEEN ESKUBIDEAK

I. HEZIKETA INTEGRAL BATEN ESKUBIDEA.

- 1- **Beren nortasunaren garapen osoa lortzen lagunduko dien prestakuntza eskubidea. Adibide batzuk aipatuko ditugu eskubide honek zer esan nahi duen adierazteko:**
 - Prestakuntza, eskubideen eta askatasunen errespetuan, eta tolerantzian jardunez.
 - Ezaupideak, ohitura intelektualak eta lan-teknikak lortzea.
 - Ikasleen aldetik, beren kultur nortasuna aurkitzea, Euskal Herriko kide gisa.
 - Bakerako, askatasunerako eta herrien arteko lankidetzaren eta solidaritate ideien sustapenerako prestakuntza.
 - Afektibitatearen, norbere autonomiaren, auto-estimua eta besteekin harremanak izateko gaitasunaren garapena.
 - Partaidetza, hezkuntzaren kalitate-hobekuntza.
- 2- **Ikasleek eskubidea dute beren dedikazioa, ahalegina eta errendimendua aitortuak eta objektiboki baloratuak izan daitezen.**

- Ebaluazio irizpideak eta gutxieneko helburuak ezagutzeko eskubidea.
 - Irakasleei kalifikazioei buruzko argibideak eskatzeko eskubidea. Irakasleek ikastetxean gordeko dituzte probak, lanak eta ariketak, ikasturteko edozein unetan eskura egon daitezten, eskola garai guztian zehar eta, gero, ezohiko azken deialdiko kalifikazioen erreklamazio epea igaro bitartean.
- 3- **Errespetu eskubidea, beren kontzientzia askatasunarenganako eta beren uste ideologiko, erlijioso eta etikoenganako.**

Eskubide hau era honetan bermatuko da:

- Ikasleriaren manipulazio ideologikoa edo propagandazkoa saihestuko duen irakaskuntza emanez.
 - Ikasleen kritika gaitasuna sustatuz.
 - Ikastetxeko hezkuntza Proiektuaren berri emanez.
- 4- **Beren osotasun fisiko, psikiko eta morala errespetatua izateko eskubidea, eta baita beren duintasun pertsonala ere, behin ere tratu umiliagarri edo iraingarrien tresna izan ez daitekeelarik.**
- 5- **Eskolaren, bokazioaren eta lanbidearen orientazioa jasotzeko eskubidea.**

II. II. ESKOLA OREKATZAILE BATEN ESKUBIDEA.

- 1- Hezkuntzako maila desberdinetara iristeko aukera berdinen eskubidea. Derrigorrezkoak ez diren mailetan ez da, norberaren behar besteko probetxua edo ikasteko gaitasuna ez den beste mugarik izango.
- 2- Diskriminatua ez izateko eskubidea, jaiotza, arraza, hizkuntza, sexua, ahalmen ekonomikoa, maila soziala, uste politiko, moral edo erlijiosoak, edo baita ezintasun fisiko edo psikikoak direla tarteko.
- 3- Ikasleek hezkuntza esparruan babes sozialerako eskubidea dute, familiako ezbeharretan edo istripu kasuetan.

III. III. PARTAIDETZA ESKUBIDEA.

- 1- Parte hartzeko eskubidea, Ikastetxeko funtzionamenduan eta bizitzan, eskola jardueran eta bere kudeaketan, indarrean dauden Hezkuntza legeen eta geure Arautegiaren arabera.
- 2- Talde edo Sail bakoitzaren partaidetza, gelako Ordezkarien eta Ordezkariordekoen bidez egiten da.

Gelako ikasle guztien artetik zuzeneko eta isilpeko botoz hautatu behar dira. Beren ordezkaritza, guztien onerako erabili behar dute, eta denek babestu eta errespetatu beharko dute (Ikaskide eta irakasle). Gelako eledunak eta ordezkariak izango dira:

- Irakasleekin hitz egiteko ardura izango dute, maila orokorrean sor daitekeen edozein arazo konpontzeko.
- Tutorearekin lankidetzaren estuan arituko dira gelaren funtzionamenduaz iritziak trukatzuz.
- Gelaren ordezkariak dira ebaluazioetan (egiten diren ebaluazioetara joango dira, taldearen iritziak bertara eramanez).

- Irakasleren bat faltako balitz, tutoreari edo irakasle taldeko norbaiti, bere faltaren berri emango diote irakasle-gelan.
- 3- Ikasturte bateko Ordezkari eta Ordezkariordeko taldeak Ikasturteko Ordezkari Kontseilua osatzen du. Kontseilu honek Koordinatzailearekin batera, ikasturteko kontseilua osatzen du, berei dagozkien gaietarako.
- 4- Maila hauetako ikasleek (DBH II. ziklotik gora) bi ordezkari dituzte Ikastetxeko Eskola Kontseiluan, Erakunde honi dagokion legearen eta Arautegiaren arabera.
- 5- Ordezkarien Kontseiluko kideak horiekin harremanetan egotea komeni da.
- 6- Ikasleek informatuak izateko eskubidea dute, beren Ordezkari eta Kontseiluen aldetik, berei dagozkien gai guztiez.
- 7- Ikasleek biltzeko eskubidea dute, Euskal Eskola Publikoaren legearen 44. artikulua aipatzen dituen laguntza neurriak jaso ditzaketen elkarteak sortuz.
- 8- Ikasleek espresio askatasunerako eskubidea dute, gertakari akademiko, kultural edo sozialen aurrean, ezadostasun espresiorako aukera barne.
- 9- Ezadostasun hori, erakundeek bezala hezkuntza Komunitateko kide orok merezi duten errespetuz adierazi behar da.

Idatzizko adierazpenaz baliatzeko, lekuaren eta unearen baimena eskatu behar zaio Koordinatzaileari.

- 10- Ikasleek ikastetxean biltzeko aukera izango dute, heziketa edo prestakuntza helburuak izan ditzaketen eskola edo eskolaz kanpoko ekintza-izaera duten jardueretarako.

Horretarako, koordinatzaileari eskatu beharko diote dagokion baimena, jarduera akademikoen garapen normalean eragina izatea eragotziz, eta erakundeek eta eragina jasan dezakeen pertsona orok merezi bezalako errespetua bermatuz. Horretarako, arduradun bat izendatu beharko dute eskatzaileen artean.

Ordezkarien eta ikasle guztien ardura izango da batzarrak eta asanbladak, errespetuz, egiaz, elkarrizketa giroan eta eraginkortasunez burutzea.

IV. ASANBLADEN ARAUDIA.

- 1- Ikasleek asanbladak burutzeko eskubidea dute, beren intereseko gaiez aritu ahal izateko, honoko arau hauek jarraituz:

1.1. Deialdia:

Ikasle-asanbladak deitu ditzakete:

- 1.1.1. Ikasturtekoak, koordinatzaileak eta mailako Ordezkari eta Ordezkariorde taldeak.

1.2. Baldintzak:

- 1.1.2. Asanbladak, diren mailakoak direla, 24 orduko aurrerapenez deitu behar dira, gutxienez, erabili beharreko gaiak adieraziz. Ordezkari guztiek, asanbladaren deialdiari buruz, bai ala ez erabaki aurretik, behar besteko informazioa eduki beharko dute asanblada horretan erabiliko diren gaiei buruz.

- 1.1.3. Eskola-orduz kanpo antolatuko dira.

- 1.1.4. Asanbladaren deialdia eta bertan erabiliko diren gaiak, Koordinatzaileari jakinaraziko zaizkio publiko egin baino lehen.

- 1.1.5. Ikasle ororen betebeharra denez ikasle eta akademia bizitzan parte hartzea, beharrezkoa izango da asanbladatan parte hartzea ere, beraz, ordezkariaren ardura da, bere taldean partaidetza espiritua lortzea, ahal diren batzarririk jendetsuenak gerta daitezen.
 - 1.1.6. Asanbladara joateko eskubidea, Saileko edo Ikasturteko ikasleei dagokie, deiaren arabera. Ez da onartuko taldekoa ez den inoren presentziarik, gonbidapen bereziz izan ezik. Normala da tutorea bertan izatea. Ikasleek bera han ez egotea nahiko balute, gelako ordezkariaren bidez jakinaraziko diote, kasu honetan alde egingo duelarik. Baina hala ere, eskubidea izaten jarraitzen du bere iritzia emateko edo eztabaidarako den gaiari buruzko informazioren bat emateko.
 - 1.1.7. Normalean, Ordezkariak edo Ordezkariordeak moderatuko ditu Asanbladak.
 - 1.1.8. Asanblada bat legezko izan dadin, bertan egoteko eskubidea duten ikasleen hirutik bik bertan egon beharko dute, gutxienez.
- 2- Asanbladan proposatzen dena, denbora jakin batez eskolara huts egitea denean, gelako ikasleen %50 +1ek proposamenaren aldeko botoa eman beharko dute, onartu ahal izateko. Ikasleen botazio prozesuak eta erabakiak, funtzionamendu demokratikoan heltzen joateko lagungarri gerta daitezen, loteslea izan behar duela uste dugu botoak. Dena dela, ikastetxeak bermatu egin beharko du, gelara huts egin nahi ez dutenen eskubidea, bertan, behar bezala zainduak egon daitezen, dagozkien irakasleekin irakasgaiari dagozkion jarduerak eginez. Lanuztearekin bat egin nahi ez duten ikasleek zurian emango dute beren botoa, bi jokaerak bateragarri egin ahal izateko.

Kasu horretan:

- Ikastetxea utzi ondoren, ezingo dira berriro itzuli, deialdian zehaztutako denbora igaro arte.
- Irakasleek ez dute denbora horretan emandako azalpenak berriro eman beharrik izango. Gehiago zehaztuz:
- Irakasgai jakin batzuetan, egun horri edo egun horiei dagokien gaia emantzat hartuko da.
- Egun horretarako programatutako azterketek deialdia iragan egiten dute.

Kasuen arabera ondorio hauek izan ditzake:

- Hurrengo azterketarako gaiak pilatzea.
- Errekuperazio azterketara bakarrik aurkeztu ahal izatea.
- Azterketa horrekin ez ebaluatu egoeran gelditzea.
- Errekuperazio horrekin Ekainerako gelditzea.
- Lanak bidaltzeko epea agortzea, hori izango balitz lanak jasotzeko azken eguna.

Aurreko apartatuetan jasotako eskubideez baliatzeko ikasleak eskola-gunetik kanpora irteteko asmotan badira, beren gurasoen edo legezko ordezkarien baimen idatzia beharko dute, adin nagusira iritsita ez badaude behintzat, ikastetxetik irtetea baimentzen dieten ordua adieraziz, bere kasuan, gerta litezkeen erantzukizun zibilak zehaztu ahal izateko.

2 IKASLEEN BETEBEHARRAK

I. ERRESPETATU BEHARRA DAGO GAINERAKOEN ESKUBIDE-JARDUNA

Ikasleek Heziketa Elkarteko gainerako kideen eskubide eta askatasun-jarduna errespetatu beharra daukate. Betebehar hau honako eginbehar hauetan zehazten da:

- 1- Errespetatu behar dira, kontzientzia askatasuna, ideologia, erlijio eta etika mailako uste sendoak, eta baita Hezkuntza Elkarteko kide guztien duintasuna, osotasuna eta intimitatea ere, gerta daitezkeen gatazka egoerak konpontzeko bide baketsuak bakarrik erabiliz, ikaskideekin beti tolerantzia eta solidaritate jarrerak mantenduz, eta heziketa elkarteko gainerako kideen eskubideen jarduna sustatuz.
- 2- Hezkuntza Elkarteko kiderik ez da diskriminatuko, jaiotza, arraza, sexu, ideologia, hizkuntza, kultura, erlijio edo beste ezein zirkunstantzia pertsonal edo sozialengatik.
- 3- Ikasleek ez dute erabiliko hezkuntza elkarteko ezein kideren aurkako irain, mehatxu edo gaizki esateko adierazpiderik.
- 4- Ikasleek ez dute eskola eremuan grabaketarako bitartekorik erabiliko, ikastetxeak antolatutako jarduerak horien erabilera eskatu ezean, kasu hauetan ere, ez dute heziketa elkarteko inoren grabaketarik egingo, bere gogoz kontrara edo bere onespenerik gabe.
- 5- Ikastetxeko Heziketa Proiektua errespetatu.
- 6- Ikastetxeko Arautegia bete, Arautegi honetan gure Zikloarentzat zehazten dena.
- 7- Ikastetxeak zure esku jartzen dituen instalakuntzak, altzariak eta material didaktikoa errespetatu eta behar bezala erabili.
- 8- Heziketa elkarteko beste kideen jabegoak eta norberaren gauzak errespetatu eta, testu liburuak eta gainerako material didaktikoak, erabiliak izateko baldintza egokietan mantendu. Ikasleen erantzukizuna da, instalazioetan, altzarietan edo ikastetxeko nahiz lagunen gauzetan egindako kaltea konpontzea, nahita edo utzikeria larriekin egin izan denean. Egin behar diren konponketen gastuen kargu egingo dira, txandaka, beren gurasoak edo ordezkari legalak arduradun ordezkatzailerik izango direlarik.
- 9- Aktiboki parte hartu eta lankide izan irakaskuntzaren, eskola orientazioaren eta ikastetxeko elkarbizitzaren garapenerik onena laguntzeko. Hautatuak izan direneko ordezkariak karguak betetzea eskatzen du honek, denen onaren alde eta Ikastetxearen helburuen alde lan eginez.
- 10- Ikasleek, ikastetxeak ezarri dizkien heziketa neurri zuzentzaileen barruko ekintzak bete beharra daukate.

II. IKASTEKO BETEBEHARRA

Ikastea ikasleen oinarritzko betebeharra da. Beren gaitasun pertsonalei eta ematen diren ezaupideei probetxua ateratzea eskatzen du, beren garapen pertsonalik onena eta prestakuntza intelektual eta profesional egokia lortze aldera. Eginbehar orokor hau ondorengo betebeharretan zehazten da:

- 1- Puntualtasunez joan eskolara, eskolako egutegian erabakitako jardueretan parte hartu eta ezarritako ordutegiak errespetatu. Ikasle batek absentismo esanguratsua daukala sumatzen denean, ikastetxeak, heziketa agintarien eta tokiko erakundeen jakinean ipiniko du gertakaria, eskola absentismoa erroitik kentzeko, administrazio eta erakunde guztien lankidetzaz lortze aldera.
- 2- Irakasleak gelan ematen dituen azalpenak, arretaz entzun eta proposatzen dituen jarduerak didaktikoak egin.
- 3- Irakasleek agindutako lanak egin.
- 4- Ikaskideen ikasteko eskubidearen jarduna errespetatu.
- 5- Ikasgelan solidarioak izan, denen aprobeitxamendurako aldeko giroa sortzerakoan, eta geletan jokabide aztoratzaileak saihestu.

3 IKASKETA ARAUDIA

I. IRAKASGAIAK.

Irakasgai guztiek dute begirune akademiko berbera. Ikasle guztiek hartu behar dute parte prestakuntza jardueretan, nola eskolakoetan hala osagarrietan, gogoz esku hartuz, agintzen zaizkien lan pertsonalak eginez eta antolatzen diren lan-taldeetan lankide izanez.

II. EBALUAZIOA.

- 1- Ebaluazio saioa ezin da izan irakasgai bakoitzeko notak elkarren ondoan jartze hutsa. Era batera nahiz bestera ondorengo zatiak izango ditu:
 - Tutorearen txostena, aurreko ebaluaziotik kudeaketa edo berrikuntza garrantzitsurik izan bada.
 - Noten egiaztapena irakasle bakoitzaren aldetik.
 - Ikasle bakoitzaren noten azterketa, jarrera, bilakaera, zailtasunak, etab.
 - Kontzeptuen, prozedurazko eta jarrerazko edukien balorazioa.
 - Tutorearen bidez ikasleari edo familiari adierazi behar zaizkion neurriak, informazioak eta iradokizunak.
 - Saileko martxaren azterketa, orokorrean, bertako Ordezkarien lankidetzarekin.
 - Akordioak.
- 2- Irakasle batek, bere ikasleei jakinaraz liezazkieke bere Irakasgaiaren notak, Ebaluazioa baino lehen, baina jakinean utziz, notak ez direla behin betikoak izango Irakasleen Klaustroak bere erabakia eman bitartean eta, beraz, aldaketak izan ditzaketela une horretara bitartean.
- 3- Ebaluazio saioetara Saileko Irakasle guztiek joan behar dute. Joango dira, halaber, ikasleen ordezkari eta ordezkariordekoak gelaren ikuspegi orokorra emateko eta jasotzeko, Ekaineko ezohiko ebaluaziora izan ezik.
- 4- Tutoreak ikasle bakoitzari bere Noten Orria emango die. Gurasoek, ikasturte hasierako batzarrean jaso behar dute ebaluazio egunen informazioa, baita ekaineko ezohikoarena ere.

III. KONTROLAK ETA PROBAK.

- 1- Eskola-egun normaletan ezingo dira egun berean bi azterketa baino gehiago egin, neurri bateko zabaltasuna duen gaiaren kontrola ulertuz azterketatzat, ez aurreko egunean azaldu edo landutako gaiaren idatzizko galderak.

Irakasleek, Ordezkariekin batera, Ebaluazio amaierako azterketa pilaketa handiegiak saihestu egin behar dituzte.

Irakasleak, gutxienez, astebeteko aurrerapenez adierazi behar dio Ordezkariari Azken Probaren eguna, tartean asteburu bat duela. Bestelako Kontrol txikiagoetan, arrazoizko denbora tarte batekin (hiru bat egun gutxienez) adierazi behar du Irakasleak.

- 2- Azterketa bat hutsegina behar duen ikasleak beti jakinarazi behar dio Irakasleari, aurrez ahal bada, eta, nolahi ere, hutsegitea justifikatuz. Hutsegiteko arrazoia azterketa egunean bertan gertatuko balitz, gurasoek deitu beharko dute. Kasu hauetan, eskolara itzuli eta hurrengo egunean edo hurrengoetan egingo da azterketa, irakasleak egokien irizten dionean. Hutsegitea gurasoek behar bezala justifikatu gabe geratuko balitz, ikasleak azterketa hori beste data batean egiteko aukera galduko luke.
- 3- Azterketa egiteko izendatutako denbora osoan gelan egon behar dute ikasleek. Azterketa 2 ordu edo gehiagokoa balitz, ikasleak gelan egongo dira, ordubetean gutxienez (2. Batxilerreko hiruhilabeteko edo amaierako azterketetan izan ezik).
- 4- Ikasleek zintzotasun akademikozko jokaera mantendu beharra daukate azterketa eta ariketetan, norbere ahaleginaz eta kasu bakoitzean irakasleak baimendutako liburu, material eta baliabideez bakarrik baliatu daitezkeelarik. Azterketa batean, ikastetxeko elkarbizitzaren aurkako jokabideetatik hartuko da kopiatzea. Azterketa eta frogak egin bitartean, ikasleek mahai gaina garbi izan behar dute (egutegi, estutxeak...). Gogoratu gainera, mobil, PDA eta horrelakoak klasean izatea ere debekatua dagoela. Azterketa bakoitzaren hasieran, ikaslea, dituen material guztiak behar den lekuan gordetzeaz arduratuko da.
- 5- Ezohiko azterketa garaian, ikasleak ez dira korridoreetan ibiliko, azterketa egiten ari direnen arreta ez galaraztearren.
- 6- Egiten dituzten Kontrol guztien notak eman behar zaizkie ikasleei, eta azterketak zuzenduta itzuli, ahal den eperik laburrenean.
- 7- Ebaluazio bat gainditzen ez duten ikasleek Errekuperazio Proba baten eskubidea daukate. Proba hau Ebaluazio osoaz izango da; beraz amaitu eta ez oso epe luze batean, eta Errekuperazio jarduerak egin ondoren egingo da. Errekuperaziorako eskubidea lehen bi Ebaluazioetan bakarrik izango dute.
- 8- Ekainera Ebaluazio bat gainditu gabe iristen diren ikasleek, Ebaluazio horren Errekuperazio Proba egin beharko dute, ebaluazio jarraitua ez denean. Gainditu gabe, ebaluazio bat baino gehiago balitu, irakasgai horren gutxienekoen Azterketa egin beharko du. Gutxienekoen azterketan, irakasleak irakasgai horren oinarrizko helburuak menderatzeko gutxienez dituen edukiak sartuko dira. Ikasleek garaiz jakin behar dute (gutxienez hirugarren ebaluazioa amaitu eta berehala) zein diren gutxieneko edukiak.
- 9- Azken Ebaluazioko saioaren aurretik (nola proba arruntean ala ezohikoan), momentuak izendatuko dira, ikasleek beren Azterketa zuzenduak ikusteko. Era honetan, egindako akatsak ikus ditzakete eta zuzentzeko buruzko argibideak eskatzeko eskubideaz baliatu.
- 10- Irakasleek gorde egin behar dituzte Azterketa hauek, Gurasoen elkarrizketa egunak pasa bitartean, gutxienez.
- 11- Irakasgai bateko ebaluazio guztiak gaindituak dituzten ikasleek ez daukate azken proba aurkeztu beharrik, erreproso garaiko beren jarrera egokia izan bada behintzat.
- 12- Irakasgaiaren nota altxatu nahi balute, aurkez daitezke azken proba, irakasleari jakinarazi eta berarekin hitz egin ondoren.
- 13- Irakasgai bat gainditua duten ikasleak berorren erreproso aldira joatera derrigortuta daude. Era berean, selektibitate-azterketaren prestaketa garaian, eskola-eguntzat hartzen dira egun hauek, beraz, ikasleek normaltasunez joan beharra daukate eskolara.

IV. NOTAK.

- 1- Irakasle bakoitza da bere notaren arduradun. Alabaina, Ebaluazio saioaren printzipiotik abiatuz, ez da notak elkarren ondoan jartze hutsa, Irakasleen Klaustro osoa da edozein Ebaluaziotako behin betiko notak erabakitzen dituen. Beraz, Ebaluazio erabakigarrietan, Ekaineko ezohikoan batez ere, ikasleak bere irakasgaien egindako lana baloratu behar du, baina baita besteetan egin izan dezakeena ere.
- 2- Ebaluazio Saioa amaitu eta notak Idazkaritzari eman ondoren, behin betikoak dira hauek. Transkripzio akatsen bat egon bada, dagokion Irakasleak eta Tutoreak jakinarazi beharko dute. Erreklamazio ofizial bat balitz, aurreikusitako bidea jarraituko da.

V. IKASTURTEA ERREPIKATZEA

- 1- Irakasleen klaustroa da ikasle baten sustapena bidezkoa den ala ez erabakiko duena. Horretarako, irizpide hauek izango ditu kontuan:
 - Ikasturtean zehar jarreretan, arretan, lanean... izan duen portaera ikusi.
 - Atera diezaiokeen probetxua aintzat hartu.
 - Sustapenak edo errepikatzeak bere heldutasun pertsonalean lagundu ote diezaiokeen ikusi.
- 2- Ikasle bat ez sustatzea erabakiko balitz Irakasleen Klaustroa izango da errepikatze hori ikastetxean egitea komeni den ala ez baloratuko duena.
- 3- Ikasle batek ikastetxean urtea errepikatuko balu, honako alderdi hauek hartuko dira aintzat:
 - Ikasturtea errepikatzeko, Klaustroak izendatu dizkion gaietan, ikasleak udan lana egin duela eta hobekuntza izan duela ziurtatu egin beharko du.
 - Errepikatzeko onartua izan den ikasleak, hitz ematen du onartzen dituela, gutun idatzi batean zehazturiko eta bere eskuz izenpeturiko ondorengo baldintzak.
 - Eskola guztietara etortzeko konpromisoa; gainerako puntualtasun eta elkarbizitza arauak betetzeko konpromisoa.
 - Portaera zuzen eta egokia izatera eta lan eta ikasketa giroa sortzera konprometitzen da.
- 4- Aurreko konpromisoak ez betetzeak, ikaslea, gure heziketa Zentrotik, berehala eta behin betirako bidaltzea ekarriko du ondorioz.
- 5- Ikasleak ezin izango dira hurrengo mailara pasatu, dagokion ebaluazioa egin ondoren, indarrean dauden hezkuntza legeak dioen betekizunak bete ezean errepikapen eta promozio arloetan.

4 ELKARBIZITZA ARAUTEGIA.

Adierazitako edozein eginbehar ez betetzea beti da, gutxienez, jokabide ezegokia, zuzendu egin beharko dena kasu guztietan, eta elkarbizitzaren aurkako jokaeratzat edo elkarbizitza larriki kaltetzen duen jokaeratzat hartuko da, bere eskubideen jardunak eta eginbeharrak betetzeak heziketa elkarteko gainerako kideei eragiten dielako.

Ikastetxeko irakasle guztiek, beren hezitzaile zeregina beteaz, gelan edo ikastetxeko beste instalakuntzetan egindako jokabide ezegokiak zigortu ditzakete eta zigortu behar dituzte, zuzenean beren ardurapean daudenean, eta hitzez errieta egingo dio, unean bertan, elkarbizitzaren aurkako edo elkarbizitza hori larriki kaltetzen duen jokabideren batean aurki lezakeen edozein ikasleri, eta zuzendariarengana aurkezteko aginduko dio, unean bertan baita ere.

Aurrez esandakoaren kaltetan izan gabe, Zuzendariari, edo arautegiaren arabera bere ordeztu dagoenari dagokio elkarbizitzaren aurkako edo elkarbizitza hori larriki kaltetzen duen jokabideren baten aurkako neurri zuzentzaileak aplikatzeko eskumena.

Ondoren biltzen diren jokaerak ere zuzendu egin behar dira, ikastetxez kanpo edo eskola-orduz kanpo gertatzen direnean, ikastetxeak antolatutako jarduera osagarri edo eskolaz kanpokoetan gertatzen badira. Halaber, eskola-jardunarekin kausa-ondorio harremana frogatzen den guztietan beti zuzendu beharko dira.

I. PUNTUALTASUNA ESKOLETARA ETA IKASTETXEAREN HEZIKETA EKITALDIETARA ETORTZERAKOAN

Garrantzitsua da behartzea bere alderdi hezitzaileetatik. Irakaslea da bere gelako puntualtasunaren arduradun, eta bidezko muga barruan lortu behar du.

Jokabide ezegokiak dira:

- Justifikatu gabeko puntualtasun falta, ez errepikatuak.
- Errepikatuak diren puntualtasun falten kasuan, Tutoreari dagokio, hasiera batean, parte hartzea. Tutoreak ikaslearekin eta bere familiarekin hitz egingo du, jokabide hori zuzentzen saiatzeko, neurri zuzentzaileetara iritsi baino lehen. Gaiak izaera larriagoak hartuko balitu, klaustroari jakinaraziko dio tutoreak, eta kontsulta egingo du hartu beharreko neurriak hartzeko.

*** Justifikatutako puntualtasun falten kasuan, ikasleak bere justifikazioa ekarriko du, idatziz, hutsegitea gertatu ondorengo eskola-egun bateko epean.**

II. ESKOLARA ETORTZEA

Eskolara etortzea beharrezkoa da.

Jokabide ezegokiak dira:

- Eskolara edo eskola jarduera osagarrietara, justifikatu gabe egindako falta ez errepikatuak.

Eskolara ez-etortzeak irakasle bakoitzak kontrolatzen ditu, eskolara etortze orrian, eta baita puntualtasun faltak ere. Irakasle bakoitzak sinatzen du orrian eskola bakoitzaren ondoren (Alexia). Tutoreak jasoko du orria egunaren amaieran, eta hau izango da eskolara ez-etortzeen kontua Ebaluazio batean eramango duena, dagokion Ebaluazio saioan horren berri emanez.

Justifikatu gabeko faltatzat hartuko dira hurbileko azterketa bat prestatzeko aitzakian egiten diren hutsegiteak. Horrelakoetan, eta hutsegite hori gertatuko balitz, azterketan ez onartzea izango da emango den neurri zuzentzailea.

Eskolara ez-etortze faltaren justifikazioa irakasleari erakutsi behar zaio eta Tutoreari eman, hutsegitea gertatu baino lehen (aurreikusia denean) edo eskolara itzuli bezain azkar.

Familiek lagundu egin behar dute Ikastetxearen ordenan eta diziplinan, eguneroko jarduera batzuetara huts egiteko, beharrezko ez diren baimenak ez eskatuz.

*** Ikasleren batek egun bat baino gehiago huts egingo balu, guraso edota tutoreek ikastetxera deituko dute harreran ez etortzearen arrazoiak emanez eta zenbat denbora iraun dezakeen adieraziz, hala ikastetxeak momentu eta egoera horretan bideratu litzakeen indartze lanak prestatzen joan dadin.**

III. IRAKASLEEI ETA IKASTETXEKO LANGILEEI ERRESPETUA.

Jokabide ezegokiak dira:

- Irakasleen edo agintari akademikoen esanak ez betetzea, horrekin batera, mespretxu, irain edo nahita egindako diziplina ezik ez dagoenean, eta baita beren zereginetan diharduten ikastetxeko gainerako langileen oharrei kasurik ez egitea ere.
- Heziketa elkarteko kideen aurkako jarrera, keinu edo begirunerik gabeko hitzak.
- Ikastetxeko langileei gezurra esan edo gezurrezko informazioa ematea, heziketa elkarteko kideren bati kalte egiten ez diotenean.

Ikastetxeko elkarbizitzaren aurkako jokabidetzat hartzen dira:

- Agintari akademikoei edo irakasleei egindako desobedientzia ekintzak, diziplinarik ezarekin edo adierazpen iraingarri, mespretxu, erronka edo mehatxuekin batera doazenean, edo baita beren zereginetan diharduten ikastetxeko gainerako langileei ere.
- Ikaskideen edo heziketa elkarteko beste kideen aurkako mehatxu edo iraintzeko adierazpideak, edo baita heziketa elkarteko gainerako kideen aurkako keinu edo jarrerak, zalantzarik gabe, eraso ahalegin edo mehatxu gisa uler daitezkeenean.
- Heziketa elkarteko edozein kideren aurkako eraso fisikoa, ikastetxeko elkarbizitza larriki kaltetzeko jokabidetzat har ez daitezkeenean.

Elkarbizitza larriki kaltetzen duten jokabideetat hartzen dira:

- Diziplina ezaren edo obedientzia ezaren ekintza esplizituak, ezarritako neurri zuzentzaileak betetzeari uko egitearekin batera, eta baita heziketa elkarteko kideen aurka oso iraingarri edo mingarritzat hartzen diren adierazpideak ere, hitzez, idatziz edo baliabide informatiko edo ikus-entzunezkoen bidez eginak.

IV. IKASKIDEEI ERRESPETUA

Jokabide ezegokiak dira:

Ikastetxeko elkarbizitzaren aurkako jokabideetat hartzen dira:

- Kalifikaziorako balio duten azterketa, proba edo ariketetan kopiatzea edo kopiatzen uztea, edo baimendu gabeko materialak edo tresnak erabiltzea bertan.
- Bestearen ohore, intimitate eta irudiaren eskubideak ez errespetatzea, berak aurrez berariaz adierazitako onespenerik gabe grabazio-bideak erabiliz.
- Besteari, indarkeria fisikoa erabili gabe, berak eskubidea duen zerbait egitea eragozte, era berean, indarkeria erabiltzera iritsi gabe, bere borondatearen aurkako zerbait eginaraztea.
- Jokabide ausartegiengatik arriskua sortu, zauri fisikoak eragin ditzaketen objektuak erabiliz.
- Diskriminazioa suposa dezakeen edozein ekintza edo jokabide, jaiotza, adina, arraza, sexua, egoera zibila, gaitasun fisikoa edo psikikoa, osasun egoera, kultura, erlijioa, sinismena, ideologia edo bakoitzak izan dezakeen beste edozein egoera edo zirkunstantzia dela bide.
- Aurrez adierazitako jokabide ezegokietako baten errepikapena, hiruhilabeteko berean hiru aldiz izateraino.

Elkarbizitza larriki kaltetzen duten jokabideetat hartzen dira:

- Heziketa elkarteko gainerako kideen aurkako eraso fisikoa, zauritzeko arrisku larriarekin.
- Bestearen ohore, intimitate eta irudiaren eskubideak ez errespetatzea, berak aurrez berariaz adierazitakoaren kontra grabazio-bideak erabiliz.
- Elkarbizitzaren aurkako diren jokabide oro, elkartearen edo nahitako publizitatearen zirkunstantziak bat egiten badute, dela ahoz, idatziz edo informatikaren bidez, edo baita eskola-jazarpen egoeraren batean parte hartzen dutenean ere.

V. IKASTETXEKO EDO IKASKIDEEEN MATERIALARI ERRESPETUA

Denok, irakasle nahiz ikasle, ardurak hartu behar ditugu zentzu honetan, ahal dugun ikasgela, korridore eta patio ordenatu eta txukunenak izateko, geure ekarpena eginez.

Jokabide ezegokiak dira:

- Ikastetxeko hornikuntza elektronikoa, mekanikoa, telefonikoa, informatikoa edo beste edozein motatakoa, berariazko baimenik gabe erabiltzea.
- Ikastetxeko lokalak, bertako materialak edo heziketa elkarteko gainerako kideen objektu eta gauzak hondatzea, asmo txarrez izan gabe, zabarkeria hutsez egiten denean.

Ikastetxeko elkarbizitzaren aurkako jokabidetzat hartzen dira:

- Jakinaren gainean edo erabilera okerragatik, kalteak eragin direnean, ikastetxeko lokaletan, altzarietan, materialetan edo dokumentuetan, edo heziketa elkarteko gainerako kideen gauzetan, eta ikastetxeko elkarbizitza larriki kaltetzen duten jokabideak ez direnean.

Elkarbizitza larriki kaltetzen duten jokabidetzat hartzen dira:

- Bandalismo ekintzetan parte hartzea edo instalazioetan, ikastetxeko ondasunetan, bertako langileei, beste ikasleei edo hirugarrengeoi kalteak eragitea.
- Dokumentu bat edo eskola erregistro bat kaltetzea, trukitzea edo aldatzea, nola idatzizkoan ala informatikoan, eta baita dokumentu akademikoak baimenik gabe ezkutitzea edo erretiritzea ere.

VI. JABETZARI ERRESPETUA

Jokabide ezegokiak dira:

- Ikaskideen gauzak intentziaz erabiltzea haien gogoz kontra.

Ikastetxeko elkarbizitzaren aurkako jokabidetzat hartzen dira:

- Objekturen bat lapurtzea.

Elkarbizitza larriki kaltetzen duten jokabidetzat hartzen dira:

- Ikastetxeko elkarbizitzaren aurkako jokaera errepikatzea eta altzariak, instalazioak edo pertsonak bortxatuz objektuak lapurtzea.

VII. IKASTETXEAREN IZAERAREKIN LOTURA DUTEN IDEIA ETA EKINTZEI ERRESPETUA

Jokabide ezegokiak dira:

- Alderdi hauen aurka, errespetu faltazko lehen portaera denean, garrantzi gutxikoa.

Ikastetxeko elkarbizitzaren aurkako jokabidetzat hartzen dira:

- Hutsegite arina errepikatzea edo errespetu faltazko portaera garrantzitsua denean.

Elkarbizitza larriki kaltetzen duten jokabidetzat hartzen dira:

- Hutsegite larria errepikatzea edo errespetu faltazko portaera oso garrantzi handikoa denean.

VIII. LANGIROA

Irakaslearen edo eskola-lagunen jardura akademikoa errespetatu behar da, eta arreta eta ahalegin akademikoa erakutsi (lanak aurkeztu, geletara material egokia ekarri...).

Ikastetxeko elkarbizitzaren aurkako jokabidetzat hartzen dira:

- Azterketa ereduak edo erantzunen kopiak lapurtzea, edo baita banatu, saldu edo erostea ere.
- Nota-orria edo beste edozein dokumentu aldatzea, edo baita gurasoentzat edo legezko ordezkariarentzat diren irakasleen oharrak ez eramatea ere.
- Ikastetxeko jardueren garapen normala aldatzen duten justifikazio gabeko ekintza indibidualak edo talde mailakoak, ikaskideen ikaste eskubidea benetan oztopatzen dutenean.

- Ikastetxean eta eskola orduetan ikus-entzunezko aparatuak eta/edo elektronikoak (mp3, gameboys, mugikorrak, ipod...) erabiltzea. Erabilera hori emango balitz irakasleak kendu egingo dio tutore edo gurasoak bila etorri arte. Salbuespen gisa, irakasleak onartu dezake aparatu hauen erabilera, beti ere ikasgelako lan tresna gisa.
- Hezkuntza Komunitateko kide guztiak dute beren irudia eta intimitatea errespetatua izateko eskubidea. Eskubide honen aurkako edozein ekintza bizikidetzari kalte larria eragiten dion jokabidetzat joko da.

IX. OSASUNAREN ZAINTZA

Higienearen aurkako ekintza da, gelan, korridoreetan, eskaileretan edo ikastetxeko beste lekuetan erretzea, alkohola edota bestalako droga edo sustantzia kaltegarriak kontsumitzea. Horregatik dago Eusko Jaurlaritzako Osasun eta Hezkuntza sailak debekatua. Halaber ezingo da inola ere halako sustantziarik eskolara ekarri

Ikastetxeko elkarbizitzaren aurkako jokabidetzat hartzen dira:

- Eskola orduetan, geletan janariak edo edariak hartzea, edo baita ikastetxeko esparruan erretzea ere.

Elkarbizitza larriki kaltetzen duten jokabidetzat hartzen dira:

- Heziketa elkarteko kideen osasunarentzat eta osotasun pertsonalarentzat oso kaltegarriak izan daitezkeen jokaeretara kitzikatzea, baita eredia emanaz ere, hala nola, tabako, alkohol eta droga kontsumoen bidez. Halaber **erabat debekatuta dago osasunarentzat kaltegarriak izan daitezkeen sustantziak eskolako instalakuntzetan gordetzea.**
- Zauriak eragiteko arrisku larria duten liskarrak edo jokabide erasokorrak eragitea, edo beroietan nahastea.

X. GELATIK EGOZTEA

Ahal dela ez da eskolatik inor egotzi behar, oso muturreko kasuetan izan ezik, kurtsoko gainerakoentzat eragozpenak eragin ditzakeelako eta ikasle berarentzat denbora galtzea delako.

Gelatik egoztea ezinbestekoa bada, kontuan izan behar da oso zigor larria eta ezohikoa dela gelatik egoztea, azkeneko irtenbidea dela, ez lehenbizikoa.

Gelatik egoztea gertatzen bada, jarduera positiboren bat edo galdutako denboraren erreperazioa egitea proposatuko du irakasleak.

Irakasleak, era berean, eskolara etortze-orrrian gelatik egoztearen arrazoiak idatziko ditu.

Ikasle bat Ebaluazio berean bi aldiz izan bada gelatik egotzia, dagokion tutoreak familiari jakinaraziko dio.

Ebaluazio berean ikasle bat hiru aldiz izan bada egotzia eskola-jardunetik kanpo utziko da **egun baterako**.

Eskolatik egoztea behin eta berriro gertatuko balira, elkarbizitzaren aurkakotzat edo ikastetxeko elkarbizitza larriki kaltetzen duten jokabidetzat hartuko dira.

5 HEZIKETA NEURRI ZUZENTZAILEAK

Ikastetxeko Heziketa Elkartearen bizitza ez dago irizpide arauzale baten bidez markatua, baizik elkarbizitzak, elkarrekiko konfiantzak eta laguntasun giroak izan behar dute nagusi. Nola nahi ere, ikastetxea indarrean dagoen legeriaren menpe dago eta, beraz, ekintza zuzentzaileak aipatu Dekretuan adierazitakoaren arabera aplikatuko dira. **Jokabide ezegokiak** irakasleek eta tutoreek zuzenduko dituzte, ikaslearen pertsonarekiko errespetuzko eta laguntzeko harreman positiboa mantenduz beti ere, ondorengo neurri hauetakoren bat edo gehiagoren bidez:

- Jokabide ezegoki zehatzaren eta bere ondorioen inguruko gogoeta.
- Jokabide ezegokiaren aitortza, horren ondorioz kaltetuak izan daitezkeen pertsonen aurrean.
- Ikasketa jarduerak egitea eta jokabide zuzenaren bideak barneratzea.
- Hondatutako materiala ordezkatzeta edo konpontzea.
- Jokabide ezegokiarekin lotura duen eskolako lanen bat egitea.

Elkarbizitzaren aurkako jokabideak zuzentzeko, zuzendariak, ondorengo jokabide hauetakoren bat edo batzuk erabil ditzake:

- Elkarbizitzaren aurkako jokabide zehatzaren eta bere ondorioei buruzko gogoeta, eta zuzentzeko orientabideak.
- Idatzizko ohartarazpena, bertan, tutorearen edo, bere kasuan, gaiko irakaslearen txosten zehatza sartuko delarik.
- Ohartarazpena gurasoen edo legezko ordezkarien aurrean.
- Ikaslea taldez edo gelaz aldatzea, aldi baterako edo behin betirako.
- Heziketa lanak, edo eragindako kalte materialen konponketako lanak egitea, edo, behar balitz, ikastetxeko jardueren hobekuntza eta garapen lanak, lan hauek elkarbizitzaren aurkako jokaerarekin zerikusia duten neurrian.
- Gai bat edo gehiagoren eskoletara, edo eskolaz kanpoko jarduera edo zerbitzuetara joateko debekua, gurasoekin elkarrizketa izan bitartean, ez hiru egun baino gehiago.
- Eskolaz kanpoko jardueretan parte hartzeko eskubiderik gabe uztea, ez hiru hilabete baino gehiago.
- Eskolaz kanpo izango diren jarduera osagarrietan parte hartzeko eskubiderik gabe uztea, ez hiru hilabete baino gehiago.

Kasu guztietan ere beharrezkoa izango da ikaslearen alde aurreko entzunaldia. Ikastetxeko jardueretan parte hartzeko eskubiderik gabe uzten denean, beharrezkoa izango da gurasoen edo legezko ordezkarien entzunaldia ere.

Azterketa zein froga batean kopiatzea Elkarbizitzaren aurkako jokabide larritzat hartzen da. Ondorioz, ebaluaketa batetako frogaren batean kopiatzeak froga hori ez gainditzea suposatuko du. Artean, ebaluaketa azterketa batean kopiatzeak ebaluaketa hori ez gainditzea suposatuko du. Kasu horretan, ikasgaia ekaineko errekuperaketetarako geratuko da. Ohiko errekuperaketetan kopiatuko balu ez ohiko deialdian gainditzeko aukera izango luke. Ez ohiko deialdian kopiatuko balu, azkenik, ikasgaia gainditu gabe geratuko da.

Zuzendariak zuzendu ditzake, **ikastetxean elkarbizitza larriki kaltetzen duten jokabideak**, aurreko puntuan jasotzen diren puntuetako bat edo gehiagoren bidez, eta baita ondorengo beste hauetako edozein erabiliz ere:

- 1- Heziketa lanak, edo eskolako jarduerak hobetzeko edo garatzeko izan daitezkeenak, edo eragindako kalte materialak konpontzeko lanak eskola-orduz kanpo egitea.
- 2- Gai bat edo gehiagoren eskoletara joateko eskubiderik gabe uztea, hiru egunetik hogeirako tartean, ebaluazio jarraitua galdu gabe horregatik.
- 3- Ikastetxera etortzeko eskubiderik gabe uztea hiru egunetik hogeirako epean, izendatzen zaizkion prestakuntza jarduerak dagokion irakaslearen kontrolpean egiteko betebeharrarekin.
- 4- Ikastetxez kanpoko eskolaz kanpoko jarduera osagarrietan parte hartzeko, edo zerbitzu jakin batzuk erabiltzeko eskubiderik gabe uztea, ikasturtea amaitu bitartean ere iraun dezakeelarik.

Artikulu honetako 2, 3 eta 4 apartatuetan jasotzen diren neurriak, erabil daitezke, elkarbizitzaren aurkako jokaera larriak zuzenduko ez balira, 1. apartatuan adierazitakoak aplikatu arren.

Ikaslea, aldeztu aurretik, ikastetxeko elkarbizitza larriki kaltetzen duten jokabideengatik zuzendu behar izan bada, behin baino gehiagotan ikasturte berean, ikaslearen matrikula beste ikastetxeren batera aldatzeko proposa diezaioke zuzendariak administrazioari. Heziketa administrazioak erabakiko du gertakarien aurrean zer egin behar den.

Ikastetxeko elkarbizitza larriki kaltetzen duen jokabidea, ikastetxeko irakasleren baten bortxa edo erasoaren denean, zuzenean proposa daiteke aipatu aldaketa, ikaslea aurrez zuzendu beharrean izan ez bada ere. Heziketa administrazioak erabakiko du gertakarien aurrean zer egin behar den.

Neurri hauek hartzeko orduan, ikaslearen jokabidean eragina izan dezaketen zirkunstantzia pertsonal eta sozial guztiak hartu behar dira aintzat, irakasleei edo zuzendariari, ikaslearen eginbeharrak betetzearen garrantzia behar bezala ulertu eta baloratzeko balio diezaieten.

Hartu beharko diren gainerako izapide eta neurrietan, eta arautegi honetan jaso ez direnetan, Eusko Jaurlaritzaren, 2008ko abenduaren 16an, 240 zenbakian argitaratutako dekretura joko dugu, ikasleen eskubide eta betebeharren dekretura hain zuzen.

6 JANTOKIKO ERABILERA

Jantokiko erabileran: Ikastetxeko irakasle, monitore eta langile guztiak, beren hezitzaile zeregina beteaz, gelan edo ikastetxeko beste instalakuntzetan **egindako jokabide ezegokiak zuzendu ditzakete eta zuzendu behar dituzte**, zuzenean beren ardurapean daudenean, eta hitzez errieta egingo dio, unean bertan, elkarbizitzaren aurkako edo elkarbizitza hori larriki kaltetzen duen jokabideren batean aurki lezakeen edozein ikasleri.

Aurrez esandakoaren kaltetan izan gabe, **zuzendariari**, edo arautegiaren arabera bere ordeztu dagoenari dagokio elkarbizitzaren aurkako edo **elkarbizitza hori larriki kaltetzen duen jokabideren baten aurkako neurri zuzentzaileak aplikatzeko eskumena**.

Eskolaz kanpoko jardueran gertatutakoak, eskola-jardunarekin kausa-ondorio harremana frogatzen den guztietan zuzendu beharko dira.

Ikasleei, errespetuzko tratua eskatu behar zaie, heziketa elkarteko kide guztiak (irakasleak, entrenatzaileak, ikasleak, garbiketako langileak, mantenimenduko langileak, hizlariak,...) eta baita puntualki heziketa lanean lankide diren langile guztiak ere.

ERABILTZAILEEN ESKUBIDEAK ETA BETEBEHARRAK

Gune hezitzailea den aldetik, erabiltzaile guztiak dute araudi honetako 1.atalean eta 2.1 atalean biltzen diren eskubide, betebeharrak eta eginbeharrak guztiak.

Erabilera egokia sustatu aldera hauexek dira, besteak beste, erabiltzaileek bete beharko dituzten oinarritzko jarraipideak:

- Mahai tresna guztiak modu egokian erabili.
- Jakiak eta edariak behar den bezala tratatu.
- Ilarak errespetatu.
- Egokitzen den janaria onartu eta jantoki barruan kontsumitu.
- Higienea zaindu.
- Langileei eta jantokideei errespetuz tratatu.
- Ezarritako antolaketa arauak errespetatu beharko dituzte, ondorioz, sakelekoen erabileran araudi honetan ezarritakoari jarraitu beharko diote.

IKASTETXEKO JANTOKIKO ARAUDIA

Zuzentasuna mantendu behar da kanpoko portaeran, jaterakoan eta auto-zerbitzua erabiltzerakoan. Ikastetxeko Heziketa Elkartearen bizitza ez dago irizpide arauzale baten bidez markatua, elkarbizitzak, elkarrekiko konfiantzak eta laguntasun giroak izan behar dute nagusi. Nola nahi ere, ikastetxea, indarrean dagoen legeriaren menpe dago eta, beraz, ekintza zuzentzaileak aipatutako dekretuan adierazitakoaren arabera aplikatuko dira.

ERANTZUN HEZITZAILEA

1. Mahai gainean utzi dutena era egokian jaso dezatela eskatu.
2. Bota dutena jarraian jaso dezatela eskatu, eta ezin izango balute, txanda bukatzean.
3. Lerroaren bukaeran kokatu.
4. Jan beharreko kopurua adostu.
5. Besteengandik aparte jarri, zergaitiak azaldu ostean.

ARDURADUNA

- Erantzun hezigarria *Auzo Lagunek*.
- Hutsen jasoketa *Auzo Lagunek*

ELKARBIZITZAREN KONTRAKO JOKABIDEAK

1. Hiru huts arinen pilaketa.
2. Materiala hautsi
3. Burrurak sortu edo hasi.

ERANTZUN HEZITZAILEA

Gertatutakoa tutoreari jakinarazi, baita hartu litezkeen erabakien berri eman ere , ikasleak izandako jarreraren ondorio.

ARDURADUNA

Huts larrien berri tutoreei eta dagokion zikloko koordinatzaileari maila bitartez: Administrarritza.

Hutsen jasoketa: Zikloko koordinatzailea.

ELKERBIZITZA LARRIKI KALTETZEN DUTEN JOKABIDEAK

3 huts larri edota 6 huts arinen pilaketa.

ERANTZUN HEZITZAILEA

1. Huts oso larri bat: Eskolatik kanpo ateratzeko oharra, goizeko klaseak bukatu eta arratsaldekoak hasi bitartean (2 egunetan zehar)
2. Bi huts oso larri: Eskolatik kanpo atera goizeko klaseak bukatu eta arratsaldekoak hasi bitartean (aste bete)

ARDURADUNA

Huts oso larrien berri familiei eta eta aplikatu beharreko erantzun hezigarria: Koordinatzaileak (Tutore eta zikloko arduradunarekin batera)

Hutsen jasoketa: koordinatzaileak.

ESKOLAZ KANPOKO EKINTZETAKO ELKARBIZITZA ARAUAK

Atal honek ikastetxeko bizitzan eta kudeaketan esparru propioa duenez, **araudi berezia eta propio egokituta dauka**, hori dela eta, araudi honekin batera **eranskinetan jasota agertzen da**.

7 FUNTZIONAMENDU OROKORRERAKO ERANSKINAK

I. IKTak ERABILTZEKO ARAUAK

- Irakasleak esango du noiz ordenagailuak piztu, beraz, **ezin dituzte gailuak euren kabuz martxan jarri**.
- **Irakasleak esandakoari jarraitu beharko diote ikasleek**, berak adieraziko baitie zein aplikaziotan sartu eta zeintzuk diren saio bakoitzaren zereginak. Beraz, **ikasleak agindutako aplikazioetan baino ezingo dira sartu. Beste programa edo aplikazioen baten premia izango balute** (deskargak egiteko, dokumentuak berreskuratze, ...) **irakasleari baimena eskatu** beharko liokete.
- **Ekipoetan ezingo dituzte**, euren kabuz, ezelango **konfigurazio aldaketarik egin** (pantailako irudia, konfigurazioa, programak, eta abar). Salbuespen moduan, edozein inzidentzia izango balute edo aldaketaren bar sartzeko beharra balute, beti adierazi beharko liokete irakasle arduradunari, honek zerbitzu teknikoarekin harremanetan jar dadin.

- **Lehen zikloan**, Eskola 2.0 ordenagailuen armairua irekitzeko irakasleak giltza bat izango du. Eta klasearen amaieran irakaslearen erantzukizuna izango da kontrolatzea guztiak zuzen jarri direla armairuan.
- Klasearen amaieran irakaslearen erantzukizuna izango da ekipoekin sortutako arazoak apuntatzea, Drivean arazo informatikoaren orrian.
- **Bigarren zikloan**, ikasleek eta haien familiak argi izan behar dute ekipoak, dena ordaindu arte, Ikastetxearenak direla; beraz, busti, apurtu edo arduragabeko erabileraren ondorioz, zerbait gertatzen bazaie ikastetxeak neurriak hartuko dituela.
- Lapurretak edo desagerpenak izanez gero, Ertzaintzan ipinitako salaketaren agiria ikastetxean aurkezteko beharra izango dute.
- Erabiltzeleek izango dute ordenagailuan dauzkaten artxiboak eta informazioa gordetzeko erantzukizuna, behar izanez gero dagozkien kopiak eginez. Ekipoan fromatetu beharra balego, zerbitzu teknikoak ez du ardura hori bere gain hartuko.

II. IKTak ERABILTZeko ARAUAK

1-. Ikasleek satelekoa erabili ahal izango du errekreoan. Baina ikastorduetan, gelan eta gune hezitzaileetan (jantokia, kapera, aldagelak, eliza etab...) erabat debekatua dago satelekoa erabiltzea irakaslearen baimenarekin ez bada.

2-. Erabat debekatua dago beste tresna elektronikoak ikasgelan erabiltzea (argazki makina, bideokamera, musika tresnak etab...) irakaslearen baimenik gabe.

3-. Era berean, erabat debekatua dago ikasle, irakasle edota zerbitzuetako pertsonen irudi eta soinuen grabazioa, irakasleren baten zuzeneko baimenarekin ez bada, ikastetxeko edozein gunean (aldagela, zerbitzu, jantoki edota eraikineko beste edozein gunean, patioak barne).

III. NEURRI ZUZENTZAILEAK:

Kurtsoaren hasieran tutoria saio bat emango dugu teknologia berrien erabilera egokiaren inguruko hausnarketa burutu eta IKT-en erabilera arduratsuko jarrerak sustatu ahal izateko (Satelekoak ere tartean).

Hezitzaile batek ikaslea baimenik gabe sateleko zein beste tresna elektroniko bat erabiltzen ari dela erreparatuko balu:

- Lehenengo aldiz bada, telefonoa kendu egingo dio eta tutorearen esku utziko du. Egun horretako azken ikastordua amaitzerakoan bueltatuko dio.
- Bigarren aldiz bada, irakasleak telefonoa kendu egingo dio eta tutorearen esku utziko du. Kasu honetan tutoreak bost egun lektibo gordeko du tresna. Bosgarren egunean itzuliko diolarik azken orduan. Halaber, gurasoei jakinaraziko die gertatutakoa.
- Hirugarrenez, bada, irakasleak telefonoa kendu egingo dio eta tutorearen esku utziko du. Azken honek koordinatzaileari utziko dio gailua. Koordinatzaileak familiari deitu eta indarrean dagoen araudia aplikatuko litzateke ikastetxeko bizikidetzaren aurkako jokabidetzat hartuz. (31. Artikuluaren barruan, m atala).

IV. LEIHATILAK/TAKILAK ERABILTZeko ARAUAK

- Ikasle bakoitzak bi giltz izango ditu eta bere ardurapean egongo dira.
- 8:15 baino lehen lehenengo bi orduko liburuak hartzea.
- 10:00etan liburu horiek gorde eta 10:30ak baino lehen goizeko beste orduko liburuak hartzea.
- Ordenagailua daukazunean etxera kargatzeko eraman behar duzue.
- Arratsaldean ere, 14:50ak baino lehen hartzea liburuak.
- Gelaz aldatzen direnean (laborategia, GH, informatika, etab) hartu dezakete liburuak ere, klaseen ordutegia errespetatzen den heinean.
- Gabonetan, aste santuan eta kurtso amaieran hustuko dira takilak.

IKASTETXEETAN BERDINEN ARTEKO TRATU TXARRAK GERTATZEN DIRENEAN JARDUTEKO PROTOKOLOA

1. SARRERA

Protokolo hau eskolako bizikidetza hobetzeko helburuarekin ikastetxeetan sustatu behar den jarduera- multzoaren zati bat baino ez da. Izan ere, **bizikidetza-arazoak ekar ditzaketen hainbat gatazka sortzen dira ikastetxeetan**. Horregatik, Ikastetxeetako **prebentzio-eredu orokorrak dira halako egoerak** modu positiboan **berbideratzeko eta** eskolan **bizikidetza egokia bermatzeko modurik onena**.

Hala ere, zenbaitetan gertakari larriak sortzen dira eta horietarako protokoloak ezarri behar dira arazoa ahalik eta era lasterrenean, eraginkorrean eta ikasleentzat seguruenean konpontzeko. Nolanahi ere, kontuan izan behar da arazo mota bakoitzak (heldua / heldua, heldua / ikaslea, ikaslea / ikaslea, bakana edo errepikatzen dena...) ezaugarri bereziak dituela eta, ondorioz, modu jakin batean tratatu behar izaten direla.

2. DEFINIZIOA ETA EZAUGARRIAK

Ikastetxeetan **berehala antzeman eta tratatu behar dira** berdinen arteko tratatu txarrak; izan ere, zenbat eta lehenago antzeman, orduan eta aukera gehiago daude arazoa konpontzeko.

Horretarako, **argi definitu** behar dira *ikastetxeetako berdinen arteko tratatu txarrak* eta bestelako egoera disruptibo jakinetatik bereizi behar dira:

“Ikasle batek *erasoak pairatzen dituela edo biktima bihurtzen dela* esan ahal izateko, etengabe eta aldi batean jasan behar ditu *beste ikasle batek edo batzuek* egindako ekintza negatiboak” (Olweus, 1998).

Berdinen arteko tratatu txarrek honako ezaugarri hauek dituzte:

Beti dago botere-desoreka erasotzaile eta biktimen artean; Nahita egitea/errepikatzea: nahita egitea behin eta berriz errepikatzen den erasoaren bidez adierazten da. Eta Defentsa-gabezia/Pertsonalizazioa: ikasle bakar bat izaten da normalean tratatu txarren biktima eta horrela babesik gabeko egoeran jartzen da. Modu horretan, biktimak ez du aurkitzen bere burua babesteko adina baliabide, eta isolamendua nahiz estigmatizazioa pairatzeaz gain, autoestimua eta bere izen ona ere galtzen ditu.

Bestalde, berdinen arteko tratatu txarrak **hainbat motatakoak izan daitezke**: Norbait baztertzeari, behin ete berriz norbait iraintzeari, eraso fisikoak egitea, zeharka edo zuzenekoak, norbait jotzea, xantaia eta mehatxuak modu errepikakorrean egitea, sexu jazarpena edo abusua,...

Jarrera eta jokabide hauek ondorio jakin batzuk izaten dituzte:

- Biktimarentzat: eskola-porrota, trauma psikologikoa, arrisku fisikoa, gogobetetasun eza edo gustura ez egotea, barne-herstura, zorigaitza, nortasun-arazoak eta garapen orekaturako arriskua.
- Erasotzailearentzat: delituzko jokabide bihurtzeko lehen urratsa izan daiteke, boterea erasoan oinarritzen dela interpreta dezake eta helduarora iristen denean ere joera bera izan. Indarkeriazko egintza gainbaloratzeri ere irits daiteke, gizartean onartzen eta saritzen den jokabidea dela pentsatuz.

- Lekuko diren ikaskideentzat: jokabide horrek bidegabekeriaren aurrean jarrera pasiboa eta eroso izatera eraman ditzake eta, ondorioz, pertsonaren balioari buruzko interpretazio okerra egin dezakete.

3. JARDUERA-PROTOKOLOA

Ikastetxeetako berdinen arteko tratu txarrei aurre egiteko jarduera-protokoloa oinarrizkoa eta aginduzkoa da, ikastetxe bakoitzak hori egokitu edo zabaldu egin badezake ere egoera bakoitzeko testuinguruaren edo berezitasunen arabera.

Ikastetxeak berdinen arteko tratu txarren esparruko jokabideren bat ikusten duen guztietan hasiko da protokoloa, bai eta ikasleren batek bere edo kideren baten kontrako balizko tratu txarren egoera bat dagoela adierazten duenean, edo ikasle baten familiak edo legezko tutoreek adierazten dutenean ere. Polizia edo epai-salaketa jartzen denean edo Arartekoari kexua aurkeztu zaiola jakinez gero. Baita Hezkuntzako Ikuskaritzak hala eskatzen badu.

Kanpoko salaketarik ez badago ikastetxeak ez du protokoloa hasi beharrik izango, datuetan eta frogetan oinarrituta uste badu jokabideak ez direla larriak, eta horiek konpondu ahal izango dituela 201/2008 Dekretuaren II. kapituluaren jasotzen diren jokabide desegokiak konpontzeko neurrien bidez. Ikastetxeak mota horretako neurriren bat hartzen badu jokabide desegokiren bat dagoelako, I. Eranskinean idatzita geratuko da hori.

Beraz, zein dira protokoloa hasteko beharrik ezartzen ez duten jokabideak? Tratu txarrekin lotutako larritasun txikiko jokabideak, denbora laburrez agertu ohi direnak, irakasleen esku-hartzea eragiten dutenak, eta agertu ziren bezain bizkor desagertzen direnak. Ez dute ondorio iraunkorrik eragiten, mota larrireneko tratu txarretatik urrun daudelako.

Alabaina, jokabideek ondorio garrantzitsuak badituzte ikasleentzat, edo ezin badugu ziur jakin zer irismen izango duten, ikastetxeak aipatutako protokolo hori hasi beharko du nahitaez.

Hasiera batean protokoloa ez hastea erabakitzen bada ere, gerora erabaki hori aldatu ahal izango da egoerak okerrera egin duela adierazten badute datuek.

Protokolo honek zuzentzen du esku-hartzea, sarreran azaltzen diren honako printzipio gidari hauen arabera gauzatuko dena: tratu txarren gaineko sentsibilizazioa, prebentzioa, konfidentziasuna eta zerikusia duten ikasleen babesa, esku-hartze koordinatua, zuzendariaren gidaritzapekoa, sistematizazioa, eraginkortasuna eta premia, bai zerikusia duten ikasleekiko, bai eta horien familiekiko ere.

Ondorengo orrian protokoloak zehazten dituen urrats guztiak modu eskematikoan ageri dira:

1. PAUSOA.- Tratu txar izan daitezkeen jokabideak behatzea. Tratu txar posibleak jakinaraztea.

Tratu txarrak ez dira zuzenean behatzen normalean. Horregatik, **sentsibilizazioa funtsezkoa** da eta irakasleek, tutoreek eta aholkulari-orientatzaileek batez ere, eta ongi jakin behar dute zein diren tratu txarren ezaugarriak eta adierazpenak.

Zer jokabidetan jarri behar dute arreta berezia irakasleek?

Kasu hauetan, oro har, ikus ditzakegun **kanpoko seinaleak** (irainak, erasoak, etab.) icebergaren punta besterik ez dira. Horregatik, mota horretako adierazpenetan arreta jartzeaz gainera, **arreta jarri behar da ikasleren batek jarrera aldatzen badu** (umore-aldaketak, tristezia, somatizazioa, bakardadea, uzkurtasuna, hezkuntza-errendimendua murriztea, ohiz kanpoko eskola absentismoa), eta mota horretako jokabideak pairatzen

egon daitekeela susmatzen badugu. Baliteke jokabide-aldaketa hori izatea tratu txarrak hautemateko aztarna hoberena.

Irakasle batek tratu txarrekin lotzen dituen jokabideak edo aztarnak ikusten baditu ohiko jarduera batean, **lankideei jakinarazi** beharko die. Eta behaketa plan bat egin dezakete denen artean.

Hasierako usteak baieztatzen badira, **zuzendaritza-taldeari jakinaraziko** zaio.

2. PAUSOA.- Zuzendariari eta zuzendaritza-taldeari jakinaraztea. Hasierako bilera. Protokoloa hasiko den ala ez erabakitzea.

Hurrengo pausoa da **gertakizunen berri ematea zuzendariari** eta zuzendaritza-taldeari. Beste **batzuetan, zuzendaritza-taldeak berak jasoko du** tratu txarren esparruko balizko egoera bati buruzko **informazioa beste iturri batzuetatik**. Iturri horiek barnekoak –ikastetxeko ikasleak, familiak, administrazioko eta zerbitzuetako langileak– edo kanpokoak –Fiskaltza, epaitegiak, polizia, Ikuskaritza, etab.– izan daitezke.

Ikasle baten **familiak zuzendaritza taldeari** bere seme-alabarekiko berdinen arteko tratu txarren balizko kasua **jakinaraziz gero, batzar horren akta jaso** eta bertan familiak gertatukoaren deskribapena islatuko da. **Akta horrek** zuzendaritzak ustezko biktimaren ziurtasuna bermatuko dituzten **behin behineko neurriak ere jasoko ditu**. Akta hori familiak eta zuzendaritzak sinatu ondoren familiari kopia bat eman beharko diote. Aktaren eredia 0. ERANSKINEan eskura daiteke.

Hezkuntzako Lege Organikoak funtsezko papera ematen dio zuzendariari bizikidetzaren kudeaketaren alorrean eta **zuzendariak koordinatu behar du** esku hartzeko **prozesu osoa**, eta hori hezigarria dela eta esku-hartzeak legezkoak direla bermatu beharko du.

Behin zuzendariari eta zuzendaritza-taldeari jakinarazitakoan, **zuzendariak lehenengo bilera batera deituko ditu tutorea edo tutoreak**, aholkularia edo orientatzailea, eta, beharrezkoa bada, baita inplikaturako ikasleen beste irakasle batzuk ere. Jazarpen sexista edo sexu-jazarpena denaren aztarnarik badago, komenigarria da generoaren, hezkidetzaren eta/edo generoindarkeriaren prebentzioaren esparruan prestakuntza duten pertsonak egotea bileran, bai eta eskola-kontseiluan gizonen eta emakumeen arteko berdintasun erreala eta eraginkorra sustatzeko hezkuntza-neurriak hartzeaz arduratzen den pertsona ere.

Bileran, zer esku-hartze behar den aztertuko eta balioetsiko da tratu txarrik badagoen edo ez dagoen zehaztuko duen informazioa biltzeko. **Gainera Protokoloa hastea edo ez hastea erabakiko da.**

Idatziz jasota geratuko da dagokion aktan **zer pertsonak hartu duten parte bileran, zer gertakariri buruz** hitz egin duten eta **zer akordio adostu** dituzten; informazioaren konfidentzialtasuna bermatu beharko da *I. eranskinean* jaso da aktaren eredia.

Lehenengo **bilera horren berri emango dio zuzendariak** Hezkuntzako **Ikuskaritzari** bilera egiten den egun berean.

Protokoloa hasi egingo da, behin informazioa bildutakoan eta aztertutakoan tratu txarrik ez dela egon ondorioztatzen bada ere. Ez badakigu garbi behatutako jokabideak tratu txarrekin lotuta dauden edo ez, zuzendariak laguntza eskatuko dio tokiko Berritzeguneari edo Hezkuntzako Ikuskaritzari, zer jarduera gauzatu behar diren jakiteko.

Gehienez ere bost eskola-egun igaroko dira gertakariak jakinarazten direnetik bilera egiten den egunera arte. Ondorio horietarako, eskola-eguntzat joko dira egun baliodun guztiak, astelehenetik ostiralera, irailaren 1etik ekainaren 30era arte, oporrak izan ezik, 201/2008 Dekretuaren 51. artikuluan ezartzen den eran.

Bilera horretan Protokoloa hasia erabaki izan bazen, zuzendariak jakinaraziko du **A TXOSTENA bete behar dela nahitaez, eta Hezkuntzako Ikuskaritzari igorri behar zaiola.**

3. PAUSOA.- A TXOSTENA. Informazioa biltzea eta aztertzea. Larrialdi neurriak hartzea. Familiei jakinaraztea lehenengo aldiz.

Behin **zuzendaritza-taldeak** tratu txar posibleak daudela dakienean, **gertakarien inguruko datuak eta frogak biltzen** hasiko da. Horiek aztertu ondoren, berdinen arteko tratu txarren ezaugarriak jarraiki, ebatzi ahal izango dugu tratu txarrik badagoen ala ez. **Froga daitezkeen datuetan oinarrituta hartu behar dira beti erabakiak.** Horregatik, informazioa triangelatzekeo prozedura erabilgarria izan daiteke. Informazio-iturri guztien arteko elkarguneak, bat-etortzeak, bat-egiteak eta desadostasunak bilatu behar dira. **Eskuratutako datuetan oinarrituta, ikastetxeak zehaztu beharko du berdinen arteko tratu txarren esparruko egoerarik badagoen eta, egonez gero, zer motatakoa den eta zer larritasun maila duen.**

Zuzendariak, edo kasuaren jarraipena egiteaz arduratutako ikastetxeko pertsonak, beharrezko informazioa bilduko dute jarraian azaltzen diren iturrietatik, eta **idatziz jasoko dituzte bildutako datuak.**

Zuhurtasunez jardun behar da, eta **informazioa ematen duten ikasleak babestu.** Informazioa ateratzeko **iturriak** izan daitezke:

1. Ustez erasotua izan den ikaslea.
2. Ustez erasotzaile izan diren ikasleak.
3. Gelako tutorea eta irakasleak.
4. Pertsona erasotuaren eta/edo erasotzailearen ikaskideak.
5. Beste batzuk (beharrezko irizten bada soilik):
 - Ikastetxearekin lotutako pertsonak (jangelako zaintzaileak, autobuseko laguntzaileak, eskolaz kanpoko jardueretako begiraleak, AZL, etab.).
 - Beste erakunde batzuetako pertsonak (aisialdiko hezitzaileak, Gizarte Ongizatea, Osakidetza, etab.).

Informazioa bildutakoan, zuzendariak **bigarren bilera baterako deialdia egingo dio irakaskuntza-taldeari, egoki irizten badu.** Bilera horretan zehaztuko da tratu txarrik badagoen ala ez, bai eta zer larrialdi-neurri hartuko dituzten ere, beharrezkoa bada. Bilera horren ondorioei buruzko informazioa jasoko du zuzendariak **A TXOSTENEAN.**

Beharrezkoa bada, **Behin-behineko larrialdi-neurriak** hartuko dira ustez erasotua izan den pertsona babesteko eta/edo erasoak saihesteko.

1. Ustez erasotua izan den ikaslearen berehalako segurtasuna bermatzeko eta beste eraso batzuk eragozteko neurriak :

- Ustez erasotua izan den ikaslea espezifikoki zaintzea.
- Familiei laguntza eskatzea haien seme-alabak zaintzeko eta kontrolatzeko.
- Banakako tutoretzak pertsona inplikatuekin.
- Ikastetxeko heldu bat izendatzea, biktimak harengana jo dezan behar duen bakoitzean.
- Aurrez osatutako kide-taldeak biktimari laguntzeko, arrisku handieneko uneetan batez ere (sartzean, irtetean, korridoretan, etab.).
- Irakasleen ordutegiak berrantolatzea dagokion ikasleari arreta espezifikoa emateko.
- Beharrezko irizten bada, taldez aldatzea denbora batez.

- Bere burua babesteko jarraibideak ematea biktimari.
- Langile espezifikoko areagotzea.
- Hala badagokio, etxez etxeko laguntza eskatzea.
- Beste batzuk.

2. *Ustez erasotzaile diren ikasleei zuzendutako neurriak:*

- Ustez jazarle diren ikasleak espezifikoki zaintzea.
- Tutoreak edo ikasketa buruak errieta egitea bakarka.
- Garbi adieraztea ikastetxean ez direla onartzen jokabide jakin batzuk, onartzen denaren mugak adieraztea eta arazoa oso larria dela ulertaraztea.
- Familiei laguntza eskatzea haien seme-alabak zaintzeko eta kontrolatzeko.
- Beharrezko irizten bada, erasotzailea edo erasotzaileak taldez aldatzeko kautelazko erabakia har daiteke.
- Beste batzuk.

3. *Familiei jakinaraztea lehenengo aldiz. Familiekin lan egiteko jarraibideak.*

Arretaz aztertu behar dira, tratu txarren ondorioak ez okertzeko. Hasteko, kontu handiz prestatu behar dira familiei egin beharreko jakinarazpenak, eta zehazki ezarri behar dira bilera bakoitzeko helburuak. Elkarrizketetan parte hartuko duten pertsonen kopurua murriztu egin behar da, eta elkarrizketak ez dira bikoiztu behar. Familia bakoitzarekin bere aldetik lan egingo dugu. Prozesuaren amaieran edo arrazoi sendoak direla eta soilik lan egin ahal izango dugu era berean familia batekin baino gehiagorekin. Funtsezkoa da liskarrak saihestea.

Familiekiko jarrera ulerkorra erakutsi behar dugu. Ez dugu erruduntasuna azpimarratu behar. Leuntasunez eta errespetuz iradoki behar ditugu aldaketak edo egin behar ditugu proposamenak. Garbi adierazi behar dugu haien semealaben ongizatea eta garapen pertsonala, soziala eta morala direla helburu nagusiak.

Familiei beren semeari edo alabari buruzko informazioa ematean, inoiz ere ez zaie beste ikasle bati buruzko informaziorik emango.

Ikuspegi praktikotik, bilera guztietan akta jasotzea gomendatzen da; akta horretan adieraziko dira bileraren xedea, parte-hartzaileak, ondorioak, proposamenak.

Orain arte esandakoa kontuan hartuta, honako hauek egingo ditu tutoreak edo zuzendariak izendatutako pertsonak:

- Biktima izan den ikaslearekin eta haren familiarekin hitzordua jartzea, eta banakako bilera egitea, honakoetarako:
 - Informazioa biltzeko eta arazoak zer irismen duen jakiteko. Gurasoak edo legezko ordezkariak jakinaren gainean ote dauden jakiteko, eta, hala badagokio, horren inguruan zer neurri hartu dituzten jakiteko.
 - Ikaslearen gurasoak edo legezko ordezkariak jakinaren gainean ez badaude, gertakarien berri emateko.
 - Hartu diren edo hartu behar diren larrialdi-neurrien berri emateko; horien iritzia eta/edo iradokizunak jasoko dira.
 - Gauza ditzaketen aukera guztiei buruzko informazioa ematea biktimari eta sendiari: salaketa jartzea polizia-etxean, salaketa jartzea fiskaltzan, Genero Indarkeriaren Biktimei Laguntzeko Zuzendaritza –biktimei arreta emateko

telefono-zenbakia-, gizarte-zerbitzuak eta udalerrietako berdintasun-sailak, etab.

- Ikasle erasotzaileekin eta haien familiekin hitzorduak jartzea, bai eta gainerako inplikatuekin ere, eta banakako bilerak egitea, honakoetarako:
 - Salatutako gertakariei buruzko informazioa emateko eta biltzeko, eta gurasoak edo legezko ordezkariak jakinaren gainean ote dauden jakiteko, eta, hala badagokio, horren inguruan zer neurri hartu dituzten jakiteko.
 - Hartu diren edo hartu behar diren larrialdi-neurrien berri emateko; horien iritzia eta/edo iradokizunak jasoko dira, betiere arazoa konpontzeko ahaleginak egiten dituztela ulertuta, ez beren kargura dagoen adingabea faltuki babesteko ahaleginak. Ikastetxeak egin beharreko jardueren berri emateko, bai eta erasotua izan den pertsonaren familiak edo legezko ordezkariak egin ditzaketen ekintzen berri ere, garbi ikusten bada ustezko delitu-egitateak egon direla.

4. Fase honi amaiera emateko, A TXOSTENA egin behar da.

Fase honi amaiera emateko, **A TXOSTENA egin behar** da. Zuzendariak edo horrek izendatutako pertsonak egingo du txostena. *II. eranskinean* jasotzen da *A TXOSTENA* egiteko ereduak.

4. PAUSOA.- “A TXOSTENA” igortzea Hezkuntzako Ikuskaritzari.

A TXOSTENA Hezkuntzako Ikuskaritzara igorri behar da *15 eskola-eguneko epean, gertakariak jakinarazi zirenen unetik zenbatzen hasita*, tratu txarrik egon dela edo ez dela ebatzi bada ere.

5. PAUSOA.- EZ dago tratu txarren ebidentziarik: hezkuntza-tratamendua, egoeraren arabera.

Tratu txarrik ez badago ere, neurriak har daitezke, betiere, 201/2008 Dekretuan azpimarratutako bizikidetza positiboa sustatzeko ikuspegitik.

6. eta 7. PAUSOAK.- BADAUDE tratu txarren ebidentziak: prozedura espezifikoa eta B TXOSTENA lantzea.

Jasotako informazioa aztertu ondoren **ebazten bada badagoela** nahikoa ebidentzia berdinen arteko **tratu** txarrik egon direla baieztatzeko, **B TXOSTENA beteko du ikastetxeak**. Hezkuntzako Ikuskaritzak hala eskatzen duenean ere bete beharko du txosten hori. **B TXOSTENAK egitura desberdina** izango du tratu txarrik gertatu diren hezkuntza-etaparen arabera.

Ezartzen diren Jarduerak hezkuntza-izaera izango dute, bizikidetza positibo bat gauzatzeko oinarriak sendotuko ditugu, berdinen arteko tratu txarrik onartzen ez duen giro sozial bat sortzeko ikastetxean. Ikasleen ezaugarrien arabera hartuko dira erabakiak.

Prozesu osoan zehar zaindu behar ditugu nahitaezko konfidentziasuna eta datuen babesa.

Prozedura desberdina da Lehen Hezkuntzan eta Bigarren Hezkuntzan:

- a) **Lehen Hezkuntzan, informazio gehiago bildu behar** ote den balioetsiko da eta jarduera planak zehaztu behar ditu **eskuhartze hezigarriak**. **Banakako tratamendua** bermatu behar da inplikaturako agente guztiekin eta **kontutan hartuko**

ditugu ikasleen ezaugarri eta egoera guztiak, eragina izan dezaketelako sortutako gertakarietan.

BILERA, INPLIKATUTAKO IKASLEEN FAMILIEKIN. Komenigarri irizten bada, bilerak egin ditzakegu berriz ere inplikaturako ikasleen familiekin, izan ere, elkarrizketa horietan datu baliagarriak bil ditzakegu jasotako (gertaeren testuingurua zehazteko eta horiek zer dakarten ulertzeko).

Nahitaezkoa da hartutako neurriak eta prozesuaren bilakaera etengabe ebaluatzea. Beraz, **hasieran proposaturako jarduera-plana aldatu egin daiteke**, kasuaren bilakaeraren arabera. Aldaketarik eginez gero, Hezkuntzako Ikuskaritzari jakinarazi beharko zaio.

- b) **Bigarren Hezkuntzan, lehenik** ohiz kanpoko neurri gisa, 201/2008 Dekretuko IV. Kapituluaren ezartzen duen **prozedura bete** behar dugu. **Ondoren, adiskidetze** edo konpontze neurriei heldu beharko zaie: helburu hezigarria sustatzeko honako neurri hauek hartu behar dira: arau-hausleak edo haren gurasoek edo legezko ordezkariak jokabidea desegokia izan dela onartzea, pertsona minduari barkamena eskatzea, eta kalteak konpontzea, kalteak konpontzeko neurrien artean eragindako kalteen zenbatekoa ordaintzea barne.

Prozedura bertan behera utziko da baldin eta adiskidetzea gauzatu bada, edo inplikaturako konpontzeko konpromiso fidagarria hartzen bada.

JARDUERA-PLANA eta **JARRAIPENA** eta **EBALUAZIOARI** dagokienez, Lehen Hezkuntzarako ezarritako jarraibide berak beteko dira.

B TXOSTENA igorri ondoren, ikastetxeko zuzendaritza arduratuko da jarduera planean aurreikusitako neurriak ezartzeaz. Lehen aipatu dugun eran, jarraitutako prozedura ebaluatu ahal izango da, eta hobekuntza-proposamenak egin.

8. PAUSOA.- B TXOSTENA igortzea Hezkuntzako Ikuskaritzari.

Txosten hori egingo da baldin eta *A TXOSTENEAN* zehaztutako berdinen arteko tratu txarren ebidentziak aurkitu baditu ikastetxeak, edo hezkuntzako ikuskariak hala eskatu badu.

B TXOSTENA Hezkuntzako Ikuskaritzari igorri behar zaio beti.

9. PAUSOA.- Beste instantzia batzuei jakinaraztea, hala komeni bada.

Kasua bereziki larria delako, edo delitua egin dela uste delako, kanpoko instantziei jakinarazi behar bazaie, **5. atalean aipaturako irizpideak jarraituko ditu ikastetxeak.** Ildo beretik, 201/2008 Dekretuaren 75. artikuluan azaltzen da zer jarraibide bete behar diren gertakariak **Fiskaltzari jakinarazteko.**

10.- PAUSOA.- Kasua amaitzea.

Zuzendaritzak uste duenean modu egokian zuzendu duela egoera, idatziz jakinaraziko dio erreferentziazko ikuskariak.

Oharra: Dokumentu hau protokoloaren laburbena da. Dokumentua osorik nahi izanez gero Elkarbizitza/araudiak/TratutxarraK karpeta dago. Halaber, karpeta horretan eskegita daude protokoloak eskatzen dituen ereduak eta txostenak betetzeko materialak, ERANSKINAK izenarekin. Horrekin batera ISVE-k 2012an egindako ikerketa ere badago eskegita.

4. ZIBERJAZARPENA

Ziberjazarpena garrantzi handiko fenomeno da, bere hedadura, ondorioen larritasuna eta arazoari aurrea hartzeko eta heltzeko zailtasunak direla eta. Hori dela eta, gure ikastetxeko lehenetsun nagusietako bat da ziberjazarpena tratatzea. Haurren eta nerabeen artean jazotzen bada, ondorioak lazgarriak izan daitezke, ahalmen handiko eguneroko zenbait teknologia (Internet eta telefono mugikorra) kalte egiteko asmoz erabiltzearen emaitza baitira.

Eskolan jazotzen den ala ez gorabehera, hezkuntza-erkidegoak jakin behar du zein den modurik onena ziberjazarpena antzemateko, hari aurre egiteko eta hura erroitik desagerrarazteko. Hartara, Internet egokiro erabiltzen lagunduko du, eta ikasleen ahalik eta garapen onenari bide emango dio. Hala ere, hori ez da erraza, teknologia berrien bidezko jazarpenak oso ezaugarri bereziak baititu, hala nola **anonimotasuna, berehalakotasuna, kate-efektua eta bitartekoen eta prozeduren eskuragarritasun eta aniztasun handia.**

4.1. DEFINIZIOA:

Ziberjazarpena IKTen bitartez egiten da; hortaz, edozein tokitatik eta edozein unetan egin, jasan eta ikus daiteke. Ziberjazarpena on-line edo telefono mugikorraren bidez egiten denean, biktimaren eremu pertsonala inbaditzen da askotan, asmo txarrekoa ez den ekintza bat -txantxa bat, adibidez- oso gogaikarria izan daiteke, edo mingarria, ekintza jaso duenarentzat; horrelako egoerak eragin ditzakete honako hauek, besteak beste: ekintza egiten duenak egindakoan ez pentsatzeak eta egindakoa ez ebaluatzeak, edo ekintzaren benetako ondorioak edo izan ditzakeen ondorioak aurreikusteko gai ez izateak; edo jasotzaileak edo bestelakoek gertakariak nola hartuko dituzten gaizki interpretatzeak edo gutxiesteak.

4.2. ROLAK:

- Erasotzailea, eraso egiten duena.
- Erasotzailearen indartzailea, eraso bultzatzen duena.
- Erasotzailearen laguntzailea, eraso egiten duena babesten duena.
- Biktimaren defendatzailea, biktimari biktima-egoeratik irteten laguntzen diona edo irten dadin laguntzen saiatzen dena.
- Kanpokoak, dinamikan inola ere parte hartzen ez duena.
- Biktima, jazarpena jasaten duena.

4.3. GAILUAK:

Jazarpena zabaltzeko baliagarri izaten dira askotariko gailuak (finkoak edo eramangarriak; zehazki, telefono mugikorrak, mahai gaineko ordenagailuak edo ordenagailu eramangarriak, kontsolak, kontsola eramangarriak eta abar), askotariko kanalak (Internet eta telefono mugikorrak) eta askotariko aplikazioak (sare sozialak, berehalako mezularitza, txatak, posta elektronikoa, ikus-entzunezko edukiak dituzten webguneak, bideojokoak, SMSak, MMSak eta abar).

4.4. Ziberjazarpen-MOTAK

Ziberjazarpena, funtsean, zeharkako jazarpenzat hartzen da; hiru motatako jazarpenaren bidez gauza daiteke: zirikatzea, bazterketa eta manipulazioa.

1. **Zirikatzen** denean, pertsona bati buruzko irudi edo bideo iraingarriak bidaltzen dira.
2. **Bazterketa** gertatzen da, besteak beste, ingurune publikoetan behin eta berriz jazartzen denean edo mespretxuzko iruzkinak edo zurrumurru iraingarriak bidaltzen direnean horiek zabaltzeko helburuarekin; eta talde osoaren foro, txat edo plataformetarako sarbidea ukatzen zaionean biktimari.
3. **Manipulazioa** deritzo plataformetan (sare sozialetan, adibidez) aurkitutako informazioa behar ez bezala hedatzeari plataformetako kideen artean, edo beste pertsona baten ezkutuko zenbakia erabiliz (nortasunaren ordezkatzeari) sartu eta haren izenean kalte eragin diezaioketen ekintzak egiteari, eta abar.

4.5. ZER EGIN:

- I. **Ikastetxeak beren ikasleen garapena sustatzeko betebeharra du.** Beraz, esku hartu behar du ikastetxeko ikasleren bat ziberjazarpen-egoera bat jasaten izan daitekeelako susmoa duen edo dakien bakoitzean.

II. ARDURADUNEI JAKINARAZTEA.

Eskola-elkarteko edozein kidek (irakasleak, ikasleak, familiak eta irakasle ez diren langileak) **susmoren bat** duenean, seinale arrazoizkoren bat dagoela uste duenean edo berariaz dakienean ziberjazarpen-egoera bat gertatzen ari dela, ikastetxeko Zuzendaritzari **jakinarazteko** betebeharra du. Hain zuzen ere, pertsona edo agintari ororen betebeharra da agintaritzari edo agenteei jakinaraztea adingaberen batengan eragina izan dezakeen arrisku-egoera oro eta, behar badu, berehala laguntza eman behar dio. Konfidentziasun zorrotzez jokatu behar da beti.

III. TUTOREAREKIN KOORDINAZIOA:

Susmoren bat izanez gero, tartean den **ikaslearen tutoreak, zikloko koordinatzailearen laguntzarekin eta irakasle-taldearekin** batera, **koordinatu** behar ditu susmoa benetakoa den ala ez egiaztatzen lagunduko duten beharrezko ekintzak.

Tutoreak eta zikloko koordinatzaileak, irakasle-taldearekin batera, koordinazio-lana egingo du. Horrek, baina, ez du esan nahi soilik pertsona horiek inplikaturik direnik prozesuan; hala ere, tutoreak antolatu behar ditu hartu beharreko neurriak, lehen ekinaldian, egoki jotzen badira (tartean den ikaslearen nortasuna konfidentziasunarekin tratatuko da). Prozesu horretan beti gogoan izan behar da oso garrantzitsua dela berehala jardutea, eta erreferente izan behar dira honako hauek: ikastetxeko orientatzailea edo aholkularia; Berritzeguneko erreferentziazko aholkularia; Bizikidetzaren Plana; eskubide eta betebeharren Araudia; Estatuko eta autonomia-erkidegoko araudi osoa, ikasleen eskubide eta betebeharrei buruzkoa; eta eskola-umeen arteko tratatu txarren kasuetan jarduteko protokoloa, kasuan kasu.

Behin ziberjazarpena-egoera posiblea egiaztatu denean, ikastetxeak lanean hasi beharko du berehala eta hiru jardura-ildotan aldi berean: **balioztatzea, jakinaraztea eta babes-ekintzak.**

4.6. BALIOZTATZEA.

Balioztatze-prozesu horren ezaugarri izan behar du **modu neurritzko eta patxadatsuan eta inguruabarretara egokituta jardun behar dela.** Presak ez du prozesuaren ezaugarri izan behar, baina **zoltasuna eta azkartasuna** oso lagungarri dira prozesuan. Ziberjazarpena-kasuek ondorio larriak izan ditzakete eta, beraz, gure arreta osoa eta

irrotasuna behar da egoera horietan. Hala ere, horrek ez du esan nahi bat-bateko erantzunak edo erantzun alarmistak eman behar direnik, ez baitira lagungarri ustez tartean diren pertsonak eta haien familiak izan behar dira ezagutza-iturri.

Ustezko biktimarekin elkarrizketa egiten denean, honako hauek egin ditzan saiatu behar da, bereziki:

- Gertatu den guztia eta uneko egoerara iristeko zer gertatu den azter dezala.
- Jasaten ari den jazarpenaren edukia azter dezala, eta ikus dezala ea eduki horrek korrelaziorik duen nolabaiteko loturarekin, harreman sentimentalekin edo pertsonaren batekin izan duen maitasun- eta/edo sexu-harremanekin.
- Identifika dezala zein gertaera zehatz jasan duen, eta egoera eragin duen pertsona edo pertsonak ezagutzen dituen ala ez.
- Adieraz dezala ustezko jazarpena zein plataformaren bitartez gertatu den (finkoa edo mugikorra), zein bitarteko erabili diren (Internet, telefono mugikorra) eta zein aplikazioz baliatu diren (sare sozialak, berehalako mezularitza, webguneak - hala nola, youtube-, foroak, blogak, posta elektronikoa, testu- edo multimedia-mezuak telefono mugikorren bitartez eta abar).
- Lagun dezala ikusgai dauden edo aurki daitezkeen probak identifikatzen eta gordetzen.
- Ezinbestekoa da uneoro laguntza eskaintzea, behin eta berriz esatea bera ez dela gertatzen ari zaionaren errudun.
- Era berean, gomendagarri da ustezko biktimaren familiarekin ere banakako elkarrizketa egitea.
- Hezkuntzako Ikuskatzailetzari emango dio egoeraren berri.

4.7. FAMILIARI JAKINARAZTEA:

Zuzendaritzari jakinarazi behar zaio, eta hark ikuskatzaileari. Balioztatze-prozesuaren eta berehalako neurrien berri emango dio ikuskatzaileari. Era berean, oso garrantzitsua da gertatutakoan ustez tartean diren ikasleen familiei ere jakinaraztea, prozesuan koordinazioa eta komunikazioa izan daitezen familiaren eta ikastetxearen artean. Nolanahi ere, familiaren eta ikastetxearen artean lankidetzaz izatea da garrantzitsua.

Zuzendaritzak eta tutoreak koordinatu behar dute prozesu hori guztia. Familiei jakinarazi behar bazaie, hobe da ikaslearen tutorea biltzea familiarekin.

4.8. BABES EKINTZAK: Nola jokatu ziberjazarpen-kasuetan.

- Biktimarekin hartu beharreko neurriak:** Behin biktimizazio-egoera egiaztatzen denean, tutoreak (irakasle-taldearekin batera), zuzendaritza-taldeak eta komenigarri joko diren aholkulariek balioztatu behar dute ea egokia den ala ez berariazko zenbait neurri hartzea. Neurri horiek, ikasle guztiarekin egindakoekin batera, indartu egingo dute ikastetxearen erantzuna, **xedetzat hartuta jazarpen-egoera geldiaraztea, biktimari laguntza ematea, segurtasuna eta laguntza ematea eta lagungarri izan dakizkiokkeen zenbait trebetasun lantzea.**
- Jazarpena amaitzea:** Kasu guztietan beharrezko da berehala desagerraraztea jazarpen-egoerak berriz gertatzeko arriskua.
- Biktima babestea:** Indartu haren segurtasun pertsonala.

- d. **Gorde** gertatzen ari denaren **frogak**.
- e. **Egindako kaltea konpontzea** eta hezkuntza-neurri zuzentzaileak ezartzea erasotzaileei; neurri horien artean hezkuntzakoak gailendu behar dira. Nola- nahi ere, beti zainduko da ikastetxeko kulturarekiko koherentzia eta ikastetxeko araudia beteko da.

4.9. BESTE EKINTZA BATZUEN SUSTAPENA:

Ikastetxean ziberjazarpen-kasuren bat gertatzen bada, honako ekintza hauetako zenbait sustatuko ditugu:

1. **Gogoeta orokorra**, ikastetxeko bizikidetzaren kalitateari buruz.
2. **Tutoretza Plana eta Bizikidetzaren Plana** berraztertzea.
3. **Bitarteko elektronikoen bitartez** (Internet edo telefono mugikorrek) sortutako **gatazkak konpontzeari buruzko prestakuntza** ematea irakasleei, familiei eta irakasle eta hezitzaileei.
4. **Ikasleei prestakuntza ematea IKTak** modu positiboan erabil ditzaten, eta kritiko izan daitezkeen sexua eta/edo beste edozein izaera dela-eta duintasun txikiago edo handiagotzat jotzen dituzten edukiekiko, edo sexu-objektu soiltzat jotzen dituztenekiko; eta kritiko ager daitezkeen, halaber, pertsonen eta, bereziki, emakumeen kontrako indarkeria justifikatzen, hutsaltzen edo indarkeria erabiltzera bultzatzen dutenekin.
5. **Ikasleen batzordeak** sortzea, on-line eta off - line egiten duten bizikidetzaren hobetzeko inplika daitezkeen .
6. Salaketak, erreklamazioak eta kexak jasotzeko egiturak eta baliabideak sortzea eta hedatzea.

Oharra: Dokumentu hau protokoloaren laburbena da. Dokumentua osorik nahi izanez gero: http://www.hezkuntza.ejgv.euskadi.eus/contenidos/informacion/dif11/eu_5613/adjuntos/es_kola_jasarpna_gida_2015.pdf